

z Ministrami Finansów i Spraw Zagranicznych określi minimalne kwoty zagranicznych środków płatniczych, jakie cudzoziemcy powinni wymienić w celu pokrycia kosztów ich pobytu w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.”;

- 8) w art. 22:
- a) w ust. 1 liczbę „4.500” zastępuje się liczbą „5.000”,
  - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Orzekanie następuje w trybie przepisów w sprawach o wykroczenia.”;

- 9) w art. 23 w ust. 1 po wyrazach „art. 3” dodaje się wyrazy „ust. 1”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 1977 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

46

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2 kwietnia 1977 r.

w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty.

Na podstawie art. 65 ust. 5 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341, z 1973 r. Nr 38, poz. 225, z 1974 r. Nr 21, poz. 116 i 117, Nr 47, poz. 280 i Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 45, poz. 232, z 1976 r. Nr 40, poz. 235 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19, z 1972 r. Nr 53, poz. 341, z 1974 r. Nr 21, poz. 116 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wykonywanie przez emeryta lub rencistę zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy powoduje — z uwzględnieniem § 8 ust. 1 i § 9 — zawieszenie prawa do emerytury, renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej, zwanych dalej „świadczeniami”, niezależnie od wysokości zarobku z tytułu tego zatrudnienia.

2. Prowadzenie przez emeryta lub rencistę gospodarstwa rolnego o rocznym przychodzie szacunkowym, ustalonym dla celów podatku gruntowego na kwotę przekraczającą 24.000 zł, powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, jeżeli jest on właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem lub dzierżawcą tego gospodarstwa.

3. Prowadzenie przez emeryta lub rencistę rzemiosła lub innej działalności zarobkowej, uzasadniającej objęcie ubezpieczeniem na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, również jeżeli emeryt lub rencista nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia.

4. Prowadzenie przez emeryta lub rencistę innej niż określona w ust. 3 działalności zarobkowej, podlegającej opodatkowaniu podatkiem obrotowym lub podatkiem dochodowym, powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, niezależnie od wysokości podatku i bez uwzględnienia ulg i zwolnień podatkowych.

5. Zawieszenie prawa do świadczeń z przyczyn określonych w ust. 1—4 następuje od najbliższego terminu płat-

ności świadczeń, przypadającego po powstaniu tych przyczyn; prawo do świadczeń przywraca się na wniosek emeryta lub rencisty od ustania tych przyczyn, jednakże za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 2. Osiąganie przez emeryta lub rencistę zarobku z tytułu zatrudnienia wykonywanego w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnienia sezonowego lub dorywczego powoduje zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie wysokości świadczeń na zasadach określonych w § 4, jeżeli zarobek z tytułu tego zatrudnienia przekroczył dopuszczalną kwotę.

§ 3. 1. Dopuszczalna kwota zarobku wynosi w stosunku rocznym:

- 1) 24.000 zł albo
- 2) 36.000 zł — jeżeli emeryt lub rencista:
  - a) wykonuje w uspołecznionym zakładzie pracy pracę wymagającą wyższego wykształcenia i ma takie wykształcenie,
  - b) wykonuje pracę eksperta, rzeczoznawcy, biegłego lub tłumacza przysięgłego i ma uprawnienia niezbędne do wykonywania tej pracy,
  - c) wykonuje inne prace, które określi Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych kierując się szczególnymi potrzebami gospodarki narodowej.

W roku kalendarzowym, w którym powstało prawo do świadczeń, dopuszczalną kwotę zarobku obniża się proporcjonalnie do okresu, w którym emeryt lub rencista świadczeń nie pobierał.

2. Przy ustalaniu dopuszczalnej kwoty zarobku uwzględnia się zarobki, które przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru świadczeń, z tym że:

- 1) do kwoty zarobku dolicza się kwoty pobranego zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- 2) w razie osiągnięcia zarobków przyjmowanych do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

i świadczeń z tego ubezpieczenia w kwotach zryczałtowanych uwzględnia się odpowiednią zryczałtowaną kwotę, zmniejszoną proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy,

3) nie uwzględnia się wartości umundurowania, deputatów oraz innych świadczeń w naturze ani ich ekwiwalentu pieniężnego.

3. Wysokość zarobków osiąganych z tytułu zatrudnienia za granicą ustala się w złotych, według zasad stosowanych przy wypłacie rent z zagranicy.

§ 4. 1. Jeżeli emeryt lub rencista osiągnął dopuszczalną kwotę zarobku przed zakończeniem roku kalendarzowego i nadal wykonuje pracę, o której mowa w § 2:

- 1) zmniejsza się przysługujące mu świadczenia o wysokość zarobku osiąganego z tytułu tej pracy, jeżeli zarobek ten nie przekracza wysokości świadczeń,
- 2) zawieszają się prawo do świadczeń, jeżeli zarobek osiągniany z tytułu tej pracy przekracza wysokość świadczeń.

2. Zmniejszenie wysokości świadczeń albo zawieszenie prawa do świadczeń z przyczyn określonych w ust. 1 następuje począwszy od miesiąca, w którym emeryt lub rencista przekroczył dopuszczalną kwotę zarobku, i trwa przez okres dalszego zatrudnienia, nie dłużej jednak niż do końca roku kalendarzowego.

§ 5. Przepisy § 2—4 stosuje się odpowiednio do emerytów i rencistów osiągających dochody z tytułu umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy agencyjnej, z tym że za kwotę dochodu uważa się kwotę stanowiącą podstawę wymiaru podatku od wynagrodzeń, pomniejszoną o kwotę tego podatku.

§ 6. W razie osiągania przez emeryta lub rencistę zarówno zarobku z tytułu zatrudnienia wykonywanego w niepełnym wymiarze czasu pracy, zatrudnienia sezonowego lub dorywczego, jak i dochodu z tytułu umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy agencyjnej, sumuje się zarobki i dochody uzyskane w danym roku kalendarzowym.

§ 7. 1. Nie powoduje zmniejszenia wysokości świadczeń ani zawieszenia prawa do świadczeń osiągnięcie dochodów z tytułu honorariów autorskich i przeniesienia praw autorskich, z tytułu dokonanych wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjonalizatorskich, realizowanych w gospodarce społecznej, a także z tytułu tłumaczeń tekstów technicznych i opisów patentowych — bez względu na rodzaj umowy stanowiącej podstawę uzyskania tych dochodów i bez względu na ich wysokość.

2. Zmniejszenia wysokości świadczeń ani zawieszenia prawa do świadczeń nie powoduje również pobieranie uposażenia przysługującego członkom Polskiej Akademii Nauk ani pobieranie dodatku funkcyjnego przysługującego stale urzędującym członkom Prezydium tej Akademii.

§ 8. 1. Emerytom i rencistom uprawnionym do dodatku przysługującego z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów, którzy wykonują zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy lub prowadzą działalność określoną w § 1 ust. 2—4, nie zawieszają się prawa do świadczeń, lecz wypłaca je bez tego dodatku.

2. Emerytom i rencistom uprawnionym do dodatku przysługującego z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów, którzy wykonują zatrudnienie w niepełnym wymiarze cza-

su pracy, zatrudnienie sezonowe lub dorywcze albo osiągają dochody z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy agencyjnej, zmniejszenie świadczeń — w razie przekroczenia dopuszczalnej kwoty zarobku — ogranicza się do kwoty stanowiącej równowartość tego dodatku za miesiąc, w których osiągnęli oni zarobki lub dochody.

§ 9. Emerytom uprawnionym do górniczej emerytury na podstawie ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 z późniejszymi zmianami), którzy wykonują prace określone w art. 2 ust. 1 pkt 1—9 tej ustawy, wypłaca się w czasie wykonywania tych prac, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia wieku 60 lat, górniczą emeryturę zmniejszoną o połowę, przy czym kwota wypłacanej emerytury wraz z dodatkami nie może przekraczać 2.000 zł.

§ 10. 1. Zawieszenie prawa do świadczeń z powodu wyjazdu rencisty za granicę następuje od najbliższego terminu płatności tych świadczeń, przypadającego:

- 1) po dniu wyjazdu, jeżeli emeryt lub rencista wyjechał na pobyt stały,
- 2) po upływie 12 miesięcy od dnia wyjazdu, jeżeli emeryt lub rencista wyjechał na pobyt czasowy, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Na wniosek osoby skierowanej lub delegowanej do pracy za granicą w polskiej misji dyplomatycznej, urzędzie konsularnym lub w innej polskiej placówce, instytucji lub przedsiębiorstwie albo na wniosek członka rodziny takiej osoby prawo do świadczeń — mimo wyjazdu za granicę na pobyt czasowy — nie podlega zawieszeniu, niezależnie od okresu pobytu za granicą.

3. W okresie pierwszych 12 miesięcy pobytu czasowego za granicą oraz w wypadkach, o których mowa w ust. 2, świadczenia przekazuje się na konto emeryta lub rencisty w powszechnej kasie oszczędności lub wypłaca w kraju wskazanej osobie.

4. Prawo do świadczeń, które zawieszono z powodu wyjazdu za granicę, przywraca się na wniosek emeryta lub rencisty od dnia powrotu do kraju, jednak za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 11. Emeryt lub rencista obowiązany jest zawiadomić organ rentowy o:

- 1) podjęciu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- 2) podjęciu działalności określonej w § 1 ust. 2—4,
- 3) przekroczeniu w danym roku kalendarzowym kwoty dopuszczalnego zarobku,
- 4) wyjeździe za granicę.

§ 12. 1. Zakład pracy zatrudniający rencistę z zarobkiem nie powodującym zmniejszenia lub zawieszenia prawa do świadczeń powinien dostosować wymiar jego czasu pracy do dopuszczalnej kwoty zarobku.

2. Zakład pracy obowiązany jest zawiadomić właściwy organ rentowy o:

- 1) rozpoczęciu wykonywania pracy przez emeryta lub rencistę ze wskazaniem wymiaru czasu pracy i jej charakteru oraz wysokości wynagrodzenia,
- 2) osiągnięciu przez rencistę dopuszczalnej kwoty zarobku lub dochodu, ze wskazaniem miesięcznej wysokości zarobku lub dochodu, jeżeli praca jest nadal wykonywana.

§ 13. Emeryt lub rencista, który pobrał świadczenia za okresy, w których prawo do tych świadczeń podlegało zawieszeniu lub w których wysokość tych świadczeń podlegała zmniejszeniu, obowiązany jest do zwrotu nienależnie pobranych kwot.

§ 14. 1. Określone rozporządzeniem zasady zawieszania prawa do świadczeń lub zmniejszenia wysokości świadczeń stosuje się również, z zastrzeżeniem ust. 2, do osób, które skorzystały z prawa do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

2. W razie wykonywania zatrudnienia przez osoby, które przeszły na emeryturę na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1975 r. w sprawie wcześniejszego przechodzenia na emeryturę (Dz. U. Nr 9, poz. 53), stosuje się § 6 tego rozporządzenia.

§ 15. Przy stosowaniu przepisu § 3 do zarobków za rok 1977 dopuszczalną kwotę zarobku ustala się z uwzględnieniem zarobku osiąganego począwszy od dnia 1 stycznia 1977 r.

§ 16. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1969 r. w sprawie niezawieszania prawa do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 3, poz. 16), z tym że osoby korzystające z uprawnień określonych w § 7 pkt 1—3, § 8 oraz § 18 tego rozporządzenia mogą korzystać z nich do dnia 31 grudnia 1977 r.,
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1968 r. w sprawie określenia przypadków, w których w czasie wykonywania zatrudnienia przez górników następuje zawieszenie tylko części górniczej emerytury (Dz. U. Nr 4, poz. 23),
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1974 r. w sprawie niezawieszania prawa do emerytury

lub renty rencistom zatrudnionym w niektórych rodzajach usług, w handlu i w gastronomii (Dz. U. Nr 1, poz. 3),

- 4) zarządzenie nr 63 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1969 r. w sprawie wypłaty emerytur lub rent rencistom będącym inżynierami, technikami lub rzeczoznawcami handlu zagranicznego (Monitor Polski Nr 35, poz. 262),
- 5) zarządzenie nr 59 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1970 r. w sprawie wypłaty emerytur lub rent rencistom będącym magistrami chemii (Monitor Polski Nr 24, poz. 191),
- 6) zarządzenie nr 87 Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1973 r. w sprawie wypłaty emerytur maszynistom i pomocnikom maszynistów pojazdów trakcyjnych w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe” (Monitor Polski Nr 49, poz. 271),
- 7) zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 27 września 1969 r. w sprawie niezawieszania prawa do emerytury lub renty rencistom zatrudnionym okresowo w powiatowych komisjach poborowych (Monitor Polski Nr 44, poz. 354),
- 8) zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 23 listopada 1970 r. w sprawie niezawieszania prawa do emerytury lub renty dyplomowanym biegłym księgowym przeprowadzającym okresowo badanie sprawozdań finansowych państwowych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski Nr 40, poz. 306).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1977 r., z tym że w wypadkach, o których mowa w § 1 ust. 3 i 4, stosuje się do dnia 31 grudnia 1977 r. przepisy dotychczasowe.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

47

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 2 kwietnia 1977 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent dla nauczycieli.

Na podstawie art. 104 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 1972 r. — Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. z 1972 r. Nr 16, poz. 114, z 1973 r. Nr 12, poz. 89, z 1974 r. Nr 22, poz. 131 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 25 lipca 1972 r. w sprawie ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent dla nauczycieli (Dz. U. Nr 32, poz. 219) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 2 skreśla się ust. 2,
- 2) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio przy wliczaniu uposażenia nauczycielskiego do podstawy wymiaru rent określonych w przepisach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 1977 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *T. Rudolf*